

Vid torpet Snår ligger en böljande betesmark vid Lilla Rängens strand. Betesmarken pryds av glest stående björkar och enar. Även här finns en artrik flora.

Floran i lövskogen invid Stora Rängen är anpassad efter mer skuggiga förhållanden än den öppna betesmarkens och ängens växter. Blåsippa och lungört blommar innan lövsprickningen. Senare på växtsäsongen hittar man vippärt, vårärt, trolldruva och såriläka under trädens täta lövverk.



Täta mattor av vitsippa, blåsippa och svalört blommar under tidig vår. Lite senare blommar vårärt *Lathyrus vernus*.

Grova ekar

En av de vackraste ekhagarna ligger i den sydligaste delen av reservatet. På de grövsta ekarna finns en rik flora av lavar och vedlevande svampar. Här växer bland annat den omisskännliga oxtungsvampen som är en karaktärsart för ekhagar med ett skyddsvärt växt- och djurliv. Oxtungsvampen är en köttig, vinröd ticka som dyker upp under hösten på nedre delen av grova ekstammar.



Oxtungsvamp
Fistulina hepatica

En annan karaktärsart i ekhagen är blekticka, som finns här i ovanligt stora mängder. Blekticka är en ljus, platt ticka som växer på undersidan av grova ekgrenar högt upp i trädets grenverk och är som namnet antyder betydligt svårare att upptäcka än oxtungsvamp.

Fornlämningar

I reservatets allra sydligaste del ligger ett järnåldersgravfält med nio runda stensättningar och en kvadratisk. Liknande lämningar finns också i den tidigare nämnda ekhagen. I hagmarken syns även spår efter torpet Väddåker.


Västerby

De äldsta uppgifterna om Västerby gård är från 1300-talet. Under århundradena har många ägare avlöst varandra men i huvudsak har Västerby brukats av självägande bönder.

På 1950-talet blev Västerby skogsbruksskola. När skolan lades ner 1999, drevs den som naturbruksgymnasium i landstingets regi. När landstinget sålde fastigheten skyddades delar av området till naturreservat. På en annan del av fastigheten anlades en golfbana. Det är tillåtet att vistas i golfbaneområdet men pågående spel måste respekteras.




Översiktskarta

 Västerby deciduous woods are part of the Östergötland oak landscape. The reserve contains a valuable mosaic of oak pastures, broad-leaved deciduous woods, glades and open pastures. The woodland brown butterfly, a very rare species, thrives in this landscape. In Västerby it has one of its most important strongholds in the province.

The woodland brown butterfly, which in Sweden remains only in Östergötland and on Gotland, requires semi-open pastures and hay meadows with oak, hazel and soft-leaved sedge, the main host plant of the butterfly. The woodland brown butterfly is found mainly in glades in the northern part of the reserve.

North of the sound between the lakes Lilla Rängen and Stora Rängen is a traditionally managed hay meadow. The flora is very rich with several species that thrive in haymaking fields, such as yellow rattle, globeflower and black pea.

 Die Laubwälder von Västerby gehören zur Eichenlandschaft Östergötlands. Das Naturschutzgebiet umfasst ein wertvolles Mosaik an eichenbestandenen Weiden, Edellaubholzwäldchen, Lichtungen und offenen Weideflächen. In der Landschaft von Västerby lebt der seltene Gelbringfalter, der hier eines seiner stärksten Vorkommen in Östergötland hat.

Der Falter, der nur noch in Östergötland und auf Gotland vorkommt, braucht halboffene Weide- und Mähflächen, auf denen Eiche, Haselstrauch sowie Berg-Segge wachsen – ein Riedgras, das die Hauptnahrung der Gelbringfalter-Larve bildet. Der Gelbringfalter ist am besten auf Lichtungen im nördlichen Teil des Naturschutzgebietes zu sehen.

Nördlich des Sundes zwischen den Seen Lilla Rängen und Stora Rängen liegt eine Mähwiese, die auf traditionelle Weise gepflegt wird. Die Flora ist sehr artenreich; auf der Wiese gedeihen Kleiner Klappertopf, Trollblume und Schwarze Platterbse sowie mehrere andere Pflanzen, die durch das Mähen begünstigt werden.

Naturreservat bildas för att bevara och vårda värdefull natur och för att trygga mark för friluftslivet. Särskilda föreskrifter finns vid reservaten - var mån om att följa dem. Skötsel och information bekostas huvudsakligen med statsbidrag från Naturvårdsverket. Naturreservatet Västerby lövskogar förvaltas av Länsstyrelsen Östergötland.

Produktion: 2007, Naturcentrum AB, text och layout: Anna Elf. Illustrationer: Martin Holmer. Karta: Carina Lindkvist. Stromia-Futurum Grafiska, Nytryck och mindre revidering 2019.



Foldern har delfinansierats med medel ur EU:s miljöfond LIFE Natur.



Västerby lövskogar ingår i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefull natur.

www.lansstyrelsen.se/ostergotland

Länsstyrelsen Östergötland
581 86 Linköping

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND

NATURRESERVAT I ÖSTERGÖTLANDS LÄN



Västerby lövskogar



Länsstyrelsen

Välkommen till Västerby lövskogar

Västerby lövskogar är en del av det östgötska eklandskapet. Mosaiken av ekhagar, ädellövlundar och öppna hagmarker gör området extra värdefullt.

Mitt i eklandskapet

Västerby ligger mellan sjöarna Lilla och Stora Rängen – mitt i det ekrika landskapet söder om Linköping. Det östgötska eklandskapet är unikt – här finns en stor mängd gamla och grova ekar som är hem åt ett oöverträffat stort antal sällsynta växter och djur.

Den centrala delen av halvön är uppodlad, på delar av den gamla åkermarken ligger en golfbana, men strandområdena är till stor del lövskogsklädda. Inslaget av ek är stort i skogen liksom i de trädklädda betesmarkerna.



Mindre hackspett
Dendrocopus minor – en karaktärsart i eklandskapet.

Hem för dårgräsfjäril

Dårgräsfjärilen är på håll en till synes alldaglig fjäril med gråbruna vingar, men på nära håll framträder ett vackert mönster av gulkantade "ögon" på vingarna. Fjärilen är aktiv från slutet av juni och en månad framåt.

Dårgräsfjärilen finns numera bara kvar i Östergötland och på Gotland. Minskningen beror på förändringar i landskapet. Fjärilen vill ha ett halvöppet betes- och slåtterlandskap med ek och hassel och dessutom måste det finnas gott om



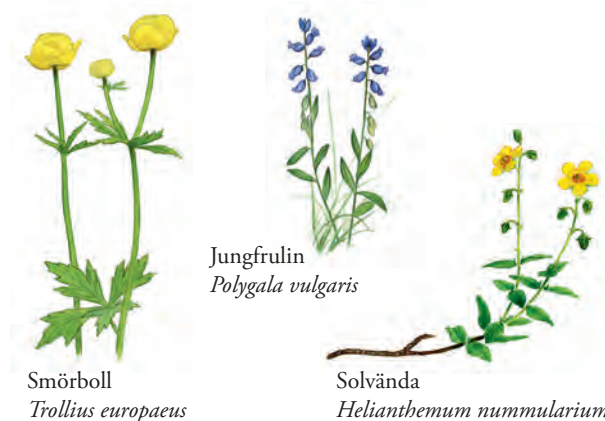
lundstarr, ett litet halvgräs som är larvernas huvudföda.

Flera områden inom reservatet har restaurerats för att tillgodose dårgräsfjärilens miljökrav. Igenväxta marker med ek och hassel har gallrats och bete återinförts med syfte att skapa halvöppna betesmarker med solbelysta gläntor.

- | | |
|---------------------|-------------------------|
| Parkering | Golfbana |
| Badplats | Vatten |
| Reservatsgräns | Öppen betesmark |
| Max 5 knop | Skog utanför reservatet |
| Fornlämning | Åker |
| Trädklädd betesmark | Väg |
| Lövskog | Byggnader |

Blomsterrika marker

Norr om Snår-viken ligger en traditionellt skött slåtteräng. Mellan glest stående hasselbuskar och hamlade träd finns en mycket artrik flora med många slåttergynnade arter. I blomsterprakten märks bland annat solvända, darrgräs, jungfrulin, ängsskallra och smörboll.



I slåtterängen växer också korskovall som blommar från juni till augusti med blommor som är purpur-röda och gula. Blommorna sitter korsvis motsatta i fyra rader vilket ger växten dess mycket typiska utseende.



Slåtterängen med hamlade träd och hasslen. Till vänster korskovall *Melampyrum cristatum*.